

„Soča“ izhaja vsak petek in velja
pošto prejemana ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „po-
slanicah“ se plačuje za navadno trisp-
uo vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za več črke po prostoru.

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Posamezne številke se dobivajo po
10 soldov v Gorici v tobakarnici v go-
sposki ulici blizu „treh kron“: in
na starem trgu.—v Trstu v tobakarni-
ci „Via della caserma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo
uredništvu „Soča“ v Gorici v Mailing-ovi
tiskarni, naročnina pa oskrbništvu „Soča“
Via del Giardino V Zoratti-jevi hiši
II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj
se blagovoljno frankujejo. — Delalcem
in drugim nepremožnim se naročnina
zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Ne letajmo za vešami!

V Gorici 6. februarija.

Slovenci smo mlad narod, tedaj nadepolni; a žalibog smo pogostoma polni takih nad, katere si sami vzbujamo in gojimo, dasi niso posebno opravičene, ali pa nam jih vzbujajo zapeljive veše, ki nam včasih brlé na političnem močvirju — v parlamentu in po novinah. Zlasti v zadnjem času je mergolelo takih veš po vsem avstrijskem časopisju; razkropile so jih na vse strani viharne delegacijske in državnozbornske razprave o berlinski pogodbi, katere so v slovanskih in drugih pošteno avstrijskih krogih vzbudile veselo nado, mej ustavoverci in avstrijskimi velikonemci pa razširile občno bojazen, da vtegne sedanjemu ustavoverskemu gospodarstvu v Avstriji skoro odklenkati in da stopi na krmilo vsem v državi živečim narodom enako pravična vlada, katera bo nasvetovaje in podpiraje pravične reforme v državnih in deželnih volilnikih, sprijaznovaje med seboj do zdaj nasprotno si narode in vvaževaje pošteno in varčno gospodarstvo z državnim premoženjem — nove krepke temelje postavila in vtrdila zvonjani in notranji veljavi in mogočnosti Avstrije.

Te nade oziroma bojazni so potrjevale razne govorice o dogovorih českih prvakov z načelniki raznih strank dunajskega parlamenta zaradi vstopa českih poslancev v državni zbor, še bolj pa one uže močno razširjene vesti, po katerih bi imel grof Hohenwart vzeti v svoje krepke roke vajeti avstrijske vlade. Toliko se je o vsem tem v strankarskih in oficijoznih listih raznašalo, da smo nadepolni Slovenci uže zares mislili: Zdaj pa zdaj se prekopicne preživelo se ustavoverstvo in zazori avstrijskim Slovanom nova srečnejša doba!

Toda „gut ding braucht gute weile“, pravi stari nemški pregovor; dobra stvar se počasi razvija. Avstrijski Slovani moramo še nekoliko potrpeti — in morda še precej dolgo — da dosežemo vse to, kar nam gre, da pride naša doba. Imena novih ministrov, o katerih se zdaj uže pozitivno govori in katera se morda uže danes ali jutri uradoma razglasijo, nam ne vzbujajo posebne nade, nego ponavljajo nam znano Schmerlingovo tolažbo: „Wir können warten!“

Grof Taaffe, Possinger, Widmann, pl. Plener itd. samo nemška imena, kojih lastniki so večinoma

LISTEK.

Črnogorcev vojno vežbanje.

V prvej polovici bodočega aprila bodo tri leta, ko so začele k nam prihajati vznemirjajoče vesti, da so Črnogorci odločili se za vojno proti svojim prokletim turškim sovragom, da uže marširajo na bojno polje in da na Grahovem uže vse gomezi od črnogorske vojske. Koga ne bi take vesti vzbudile iz trdnega sná, kedó ne bi želel črnogorskim sokolom pogledati v bistri, jasni obraz, kedó ne bi hotel sam brati srda, gneva i maščevanja želje s črnogorskih zarjavelih lic? Komu ne bi uže naprej ne donel na uho vojakov užešni vojni krik, gromenje topov, razgetanje konj, plesni pokrik junakov, obuplo tugovanje umirajočih, srce lomeče javkanje, narekanje i kukovanje mater i žen nad palimi sinovi i moži? — Koga ne bi pri vsem tem gualo srce na one vitezne gore, na katerih lepí višje junaške krvi, nego na njih trave raste, da vidi sivega starca, krepkega junaka, komaj doraslega mladenca, kako ognjevitó, razjareno se pode v boj na svojega dušmanina

„za krst častni, kiem se krsti,
za krst častni i slobodu zlatnu“

I potnik, ki je takrat dospel v Črnogoro misleč, da bode videl vojno na vseh krajih strastno besneti, našel je tamo dušno tišino. Črnogorci bili so tako

znani burokrati in v svojem zmislu tudi gotovo dobri Avstrijci — to je najnovejši ministerski imenik in da figurira na njem tudi neizogibljivi Stremayer, — katerega Slovana bi vtegnilo to potolažiti?

Edino, kar nam še lahko nekoliko upanja ohrani, je to, da bo morda novoimenovano uradniško ministerstvo — samo začasno, prehodno. A čujmo, kaj piše o tem naš uradni list „L'Osserv. triest.“ v številki od 6. t. m.: „Sestava novega kabineta je še vedno priljubljen predmet dunajskih listov in menda ne trde nekateri izmed njih po krivici, da je nemogoče, da bi bilo Taaffejevo ministerstvo samo provizorično. V malih mesecih izteče državnim poslancem njihov mandat in najvažnejša naloga novega ministerstva bo, voditi prihodnje volitve. Uže sama ta okoliščina spričuje zadostno, da je grof Taaffe sprejel častno nalogo v zaupanju, da mu bo mogoče pridobiti vladi močno večino v parlamentu; če se mu pa to posreči, tedaj bi bilo nasprotno parlamentarnim navadam, da bi svoje mesto drugemu odstopil.“ — To je zadosta jasno govorjeno in če se uresniči, bomo pač še dolgo čakali na ministerstvo Hohenwart in še dalje na federalizem.

Zatorej ne letajmo za zapeljivimi vešami, ampak pripravljajmo si sami pogumne in složno boljše bodočnost. Pri prihodnjih volitvah za državni zbor bomo imeli priliko pokazati, ali smo v preteklih šestih letih kaj napredovali, kaj dozoreli za ono svobodo, po kateri se spenjamo. Goriški Slovenci smo žalibog v takem položaji — dasi nas je dve tretjini prebivalstva v deželi, — da skoro ne moremo imeti več nego ednega svojega zastopnika v državnem zboru. Če je še ta vladen kimovec, kateri brez ozira na druge zastopnike slovanskih in slovanskih pokrajin, hodi svoja pota, ali prav za prav pota, ki mu je načrtavajo ministerski migljaji — potem je obžalovati, da si smemo tudi le enega poslanca voliti. Le kedar bodo slovanski poslanci mej seboj složno in z vsemi drugimi slovanskimi poslanci vzajemno postopali — bode njihovo delovanje uspešno in pričakovati bomo smeli, da pride slovanski element v državi do prave veljave in do popolne enakopravnosti. Razcepljeni ostanemo vedno — podlaga tujčevi peti.

pokojni, kakor da ne bi jim ni v snu ne bilo na um padlo, da se s Turki zlasajo.

Še le nekoliko časa potem začele so se na tihoma vojne priprave, katere so se sicer tajile, a tele so kakor iskre pod pepelom, i sem ter tja prikazale so se tudi na vidik. Sploh pa je vladal čudoviti mir, mir kakor se nahaja na globokem oceanu pred stranskim viharjem, mir, kakor biva v zraku, predno se kraška burja čez Gaberk zadre. Tako delajo narodi samo pred svojimi ephalnimi dobami.

Nekoliko dni pred kresom videl je potnik prvo črnogorsko sotnino (kompanijo), ko so vojui zbori iz vse zemlje kneza Nikice v Cetinje hodili po puške „ostragaše“ (zadovke) i mi želimo našim bralcem predočiti vsaj na kratko eno črnogorsko sotnino. Poskusimo:

Pred vsem obrnó se nam oči na gospoda kapetana. On je visok, krasno vzrastel mož v najlepših letih, z orlovim nosom i dolzimi obrvmi. Kapica mu tesni široko čelo i za to jo je potisnol na teme glave. Črni gosti kodri štrle mu izpod kapice niz čelo, na katerem se v solnčnem žarku svitlé potne srage, debele ko vinske jagode. Gospodin kapetan nosi belačo z domačega platna, belo ko sneg. Belača je nova novičkina; i kaj ne bi bila? — pred vojno! Tudi modre njegove hlače so nove, i dozdeva se, da so tudi njegove opanke nove, če prav ne da se to gotovo reči, ker jih pokriva je na obročih skladi prahu. Sabljo pripasal si je se žnoro čres pravo rame pod levo paz-

Dopisi.

Iz Gorice 4. febr. (Izv. dop.) V zadnji številki Vašega cenjenega lista ste nam naznanili toliko pustnih veselic, da smo bili pretek. nedeljo skoro v zadregi, kam bi se obrnili, da bi se boljše imeli. Nu, na vse zadnje smo si vendar mislili, da se bomo najprosteje gibali in tedaj naj bolj po domače radovali mej starimi znanci na vipavski strani — v Černičah. In pravo smo zadeli. Cesta iz naše avstrijske Nizze do Černič ni sicer v sedanjih vremenih sila prijetna, a o predpustnem času ugaja celó, da si človek pošteno želočce pretrese, kedar se vozi k zabavam v gostoljubne kraje. — Gostov se je bilo zbralo od vseh strani mnogo, veliko več nego smo pričakovali mi malodušni Goričanje, kateri smo uže menili, da se bomo lahko prav meščansko šopirili v prostorni poštni dvorani. A prišli smo po goriški navadi in kakor se noblesni spodobí, mej zadujimi — ter našli uže vse natlačeno. Dobro, da so nas preuljudni Černičanje nad zaslugo odlikovali — sicer bi bili morali stene šopirati ali pa v kakem kotu obtičati. Toda naj se vrnem k stvari. — Beseda posvečena Vodnikovemu spominu je bila v vsakem oziru prav dostojna. Da ne govorim sploh o vsej zvonjani opravi, naj samo omenim, da je bil oder prav okusno napravljen in okinčan in da gre vsa čast onim, ki so se za to potrudili. Slavnostni govor je imel gosp. deželni poslanec prof. Povše in sicer prav primeren, jedernat govor. Mej vbrano petje ste bili vrščeni dve deklamaciji, kateri ste v obče prav dopadali. Če bi imeli ob eni kaj posebnega opaziti, bilo bi to, da se nikdar ne deklamuje v kostumu — ampak vedno le v salonski — na kmetih pač tudi v prosti obleki. Samogovori pa ali drugi glediščni prizori se predstavljajo v primernih obleki ali v kostumu. Naj lepša in najdoveršenejša točka, v kateri so se čerliški diletantje s pomočjo sosednih zares v zasluženo občno pohvalo obnesli, bila je šaloigra: „Dva gospoda pa jeden sluga.“ — Vse se je lepo vjemalo: osebje je bilo primerno odbrano, oprava dostojna, igralo se je gladko in naravno in tudi v pravi meri živahno. Odličen je bil šaljivec sluga, kateri je svojo težavno zadačo zares kot pravi komik omagal — pa tudi nježne tovaršice in verli tovaruši v diletantizmu — so vsak v svoji večji ali manjši nalogi svojo dolžnost pošteno spolnili. Ni moja navada, da

duho, da ne bi mu se pletla meju noge, kedar bode moral črez strmine i skalovje skakati.

Sotnina šteje, kakor je predpisano, okoli sto mož. Nič ne de, ako jih je kaj več, ali kaj menj. To so prebivalci ene vasi; vsi imajo en preimek, vsi so si med sabo brati, svaki, šuri, strijci, tasti, zeti, sini, bratrani, tetiči, ujčiči, strijčiči, i kakor se uže imenujé vse vrste črnogorskega srodstva do devetega kolena. V tej sotnini zagledamo kmete, ki imajo na hrbtu celo kopo dolzih let, visoki so, vitke rasti i tako medli, da nej na njih ničesar družega ostalo, nego jeklene kosti i žile krepke ko kite. Vidimo može, krasne vitke, gibčne, z bistrim, globokim očesom, kateri v vsakej črti ogorelega obličja, z vsacim mrknotjem temnih trepalnic izražajo svojo nenavadno silo, snago, krepost i moč. Vidimo polnolične, še ne dorasle mladenče, katerih glas nej še prešel v možki. Puške, ktere so jim stisnene v desno roko, so dolže nego so oni sami od pete do temena glave. Vsi so pomešani kakor čreda. Jeden je stavec, kateri gre na bojišče, da bi tukaj slavno svoje dni dokončal; drugi je mladenec, skoraj še dečko, želeči, pribojevati si čast i pohvalo, da bi se smel postaviti mej odrasle može; drugi je siromak, na katerem stara, preperela obleka razpada, solnce mu prepeka obnažene medene prsi, izpod njegove kapice visi razcefedrano črno nitje, nad opankami štrle mu nagi kotnici, četrti je bil tamo neki na tujem, kder si je s pridnostjo svojo toliko pridobil, da je na Černejgori bogatašem, kder se lahko odeva

bi čitalnične besede tako popisaval, kakor po pravici oponaša današnji ljubljanski dopisnik navadnim enakim popisom, a reči moram, da je bila zadnja glediščna predstava v Čerčičah zares izgledna in da je gospod regisseur, kdor si bodi, vse pohvale vreden, bodi za izvežbanje igralcev bodi za ves drugi arrangement.

Po besedi je bil jako živahen ples, katerega se je deležilo toliko mladine, da se je morala v dve skupini razdeliti pripustivši, da je zdaj ena, zdaj druga skupina plesala. H koncu bi še rad godcem eno zagodel; pa naj bo za danes; morda so dobili dovolj poduka, da se bodo znali v prihodnje uljudnejše obnašati.

Iz Gorice 2. febr. se piše „Slov. Narodu: Veliko slavje, katero so pred pol leta slavili naši protivniki, izbacivši namreč deželna jezika, slovenskega in italijanskega iz vrste obveznih predmetov na naših srednjih šolah, in vrstivši ja mej prostovoljne, ki ne štejejo nič, in nemajo nikakoršnjega vpliva na občni red—to slavje se „čez kratkih mesecev pet“ uže temni, in kmalu izgine, kakor lanski sneg po naših gorah.

Te dni se je namreč objavilo dijakom, da njihov materini jezik stopi zopet v vrsto rednih predmetov, katerim je popolnoma ravnopraven. Prejšnja postava je torej sedaj le na toliko spremenjena, da se morajo na začetku šolskega leta starši ali skrbniki dijakovi pred ravnateljem izjaviti, hoče li, ali neče učiti se svojega materinega jezika.

Kakor dandenes hitro živimo, nadejamo se v kratkem še drugih sprememb. Prvi korak je uže storjen. Vivat sequens!

V enakem zmislu poroča tudi goriški „L'Isontzo.“ A cela vesela novica se reducira na prav mikroskopično malenkost, o kateri skoro ni vredno govoriti. Slovenski jezik in italijanski ostaneta prosta predmeta; če se starši ali skrbniki v začetku leta v ta namen oglašé, mora se dijak predavanja deležiti in red, katerega dobi iz slovenščine ali italijanščine, je merodajen tudi pri splošni klasifikaciji; kdor se pa ne oglasi, temu se ni treba svojega jezika učiti. Kaj se pravi to? Če so starši mlačni in če je dijak len, oglasi se tem manj za ta predmet, ker ve, da si vtegne spričevalo skaziti in napredovanje zaprečiti, ako se ne bo marljivo učil. Razloček med tema in drugimi prostimi predmeti je tedaj edino ta, da se pri prvih udobljani red pri klasifikaciji všteva, pri drugih pa ne. — Kar poveljuje pa še više to klasično enakopravnost, je to, da nema v viših razredih vsak razred svojih ur za slovenščino, da tedaj profesor ne more s predavanjem in dijaki ne z izobraženjem v predmetu od leta do leta napredovati, ampak da je ves poduk skrčen samo v dva tečaja: Peto — in šestošolci imajo skupaj po dve uri na teden in enako sedmo — in osmošolci. — In take enakopravnosti naj bi se veselili — ter si kaj boljega obetali, dokler ostane ekscelencija Stremajer na čelu, ter mu bodo o naših razmerah in potrebah poročali Zindlerji, Gnadi, Pantke-ji, Schreiber-ji in enake baže nemških „kulturträger“-jev? — Za Boga, ne letajmo za vešami!

Iz Šempasa, 3. febr. (Izv. dop.) Naša cesarska cesta je vsled neprestanega deževanja uže tako razrušena in blatna, da bodo posebno težji vozovi kmalo v njej obtičavali, ako ne priskrbi pristojna gosposka, da se na nekaterih mestih kakor hitro mogoče po potrebi vzdigne in popravi. Saj so uže skoro vse skladovne ceste po deželi boljše od naše erarske, dasiravno moramo prve z dokladami k davkom vzdrževati, mej tem ko bi se lahko ta samo z mitnino, ki se na njej pobira, v najboljšem stanju ohranila. V sosednem italijanskem kraljestvu imajo povsod naj-

le bogato, narodno obleko, ukusno se zlatom obšivano, kakoršne nejma ni marsikak vojvoda ne.

Kapetan se naglo postavi nekoliko korakov pred kopo svojega moštva i začne komandirati: „Pssst!“ Sotnina se utiši, kapetan pride do besede i puši v zrak dim iz svojega dolzega čibuka.

„Pozor!“ Sedaj Vam razložim, kako se vežba vojska (armada) v Evropi. Tam se kapetan postavi pred sotnino, baš tako, kakor jaz pred vas. Na to komanduje. Komanduje n. pr. „V red!“ Kedar zakriči: „V red!“ hipoma se vsi njegovi ljudje zberó ter se postave v vrste dva po dva. Kako bi vi to storili? „Pozor! v red!“

Moštvo je dobro poslušalo, dobro zadelo. Na dano povelje postavilo se je v red, dva po dva, ali zopet mali vštric velicega, stari uz mladega, premožni na stran siromašnega. Nekteri so pri tem pušili, prav tako, kakor kapetan, drugi so vtekoli čibuke za pujas k handžaru, drugi zopet položili so jih v nedra pod srajco, da jim je glava dolzega čibuka molela visoko nad glavo. Vsak se je postavil, k'je: mu je bilo najbliže, kder se mu je najbo'je vzdvidelo. Desečar, stotnič, trobar stali so na mestih popolnoma ljubovoljnih. Samo zastavničar izbral si je mesto svoje na križu sotnine. Da bi rekel, da je bila vrsta ravna, kakor

lepše, gladke, izvrstno oskrbovane ceste, pa nobene mitnice, pri nas pa je občevanje na vseh erarskih cestah po mnogih mitnicah nadlegovano — a za ceste se vendar presrečno slabo skrbi, — to vam dokazujejo mnogi strmi klanci in povodnjem podvržene nižine, ki se v kljub mnogim prošnjam in obilnim mitničnim dohodkom vendar ne odpravijo.

Naši gospodje polit. poglavarji, seveda, se vozijo s parom konj v najetih lahkih kočijah, kedar prihajajo na našo stran po svojih uradnih opravilih; — v takih kočijah na zmeteh, zavitim v gorko kožuho, se jim ni mnogo brigati za slabo cesto, ker jo le malo občutijo; a voznik, kateri pelje s parom vtrujenih konj ali šibkih voličev poln voz blaga, bodi žita ali moke, bodi drvi ali stavbenega lesu, ta moli včasih po sili kozjo molitvico, kedar prihaja do takih razritih mest, kder mora sam svoja ramena podkladati, da vzdigne kolo iz ilovnih razorjev. In po naši cesti se vozi vsak dan na stotine takih težkih vozov — in bi se jih še mnogo več, ako ne bi nje strašno zanemarjenje nekatere odvrčalo na sicer daljšo, pa boljše vzdrževano skladovno cesto skozi Dornberg. Če je letos vreme izvanredno slabo — moralo bi cestno oskrbnitvo izvanredno dobro skrbeti za drž. ceste; kajti kder je občevanje tako živahno, kakor med Gorico in Ajdovščino — treba je je v javnem interesu vsak čas pospeševati — tudi v slabem vremenu. *)

Iz Košane, 3. febr. (Izv. dop.) Tukaj pri nas ni slišati skoro drugega pogovora, nego o Bosni, kder je, kakor pravijo, polno denara. Da ima kedo le zdravi roki, pa si prisluzi polne žepa. Za to pa gre iz naših krajev vse, kar lazi in gomazi, v Bosno in Hercegovino; pri nas pa postaja vse mrtvo in odljudno, kakor v puščavi. Tudi v cervki je poznati, da je ljudstvo nekam pobegnilo; tako malo parov niso menda še nikdar o predpustnem času za ženitev oklicali, kakor letos; in kako bi jih tudi, ko je skoro vse za ženitev sposobno moštvo v novi, obljubljeni deželi, od koder si želi mnogo cvenka domov prinesiti, da bo po tem ženitvanje glasneje in veseleje. Tudi mnogo konj in vozov so poslali Notranjci v Bosno in Hercegovino na delo. Bog daj vsem dobro srečo!

In za potrebo, da bi jo dal, saj je revščina mej našim ljudstvom velika, kakor skoro povsod drugod in morda še večja. Tu ni prav nobenega zaslužka in kar je bore kmet dobil od matere zemlje za letoletni trud, tega ne more prodati po nobeni ceni. Dokaz temu naj bo to, da dobiš tu najboljšo vino po 6 gld. in še niže. To vino pa — prava vremščina — je zares dobro in zdraveje, kakor vsako drugo. Najboljše suhe slive ali češnje so bile tukaj v jeseni po 3 do 3 gld. 50 kr. cent, zdaj so pa po 6 gl. Jabelka se dobivajo za vsak denar, skoro zastonj. Od septembra do zdaj nismo imeli skoro nobenega lepega dneva; neprenehoma dežuje, — ali razsaja burja, ali sneži. Posebno ljubeznjiv dan je bil 30. pret. meseca cel božji dan je gosto mélo, vmes pa je strašanska borja tulila in velikanske zamete kopičila, tako da se je moral poštni vlak na Gaberku mej Divačo in Ležečmi ustaviti. V noči od 30. do 31. je pa borja na mnogih mestih telegrafovod potrgala in več kolov izrula in polomila. Kedor hoče pozvedeti, kaj je prava borja, le naj pride k nam na Pivko!

S Cerkijanskega 26. jan. (Izv. dop.) Ena najvažnejših in ob enem najtežjih nalog dobrega občinskega zastopa je gotovo skrb za dobre občinske ceste in poti. Posebno težka postaja ta naloga, kedar je

*) Cesta je na nekaterih mestih zares silno zanemarjena, pa ne samo pri Šempasu, ampak tudi naprej proti Ajdovščini. Opozorujemo na to slav. okr. glavarstvo.

Op. ured.

na vrvi (špagi), — to nej bila. Tihó tudi nejso tako bili kakor pena. Kar je imel kedo na srci, povedal je brez ovinkov sosedu, samo nekaj mirnejšim glasom, nego bi navadno govoril.

Kapetan je bil popolnoma vpokojen, da njegovi ljudje tako naglo in tako točno vse razume. Nej mogel odreči jim pohvale. „E hvala, bratje, dobro, izvrstno! A zdaj zopet pozor! Ako rečem: jeden — stopite z eno nogo; ako rečem dva — stopite z drugo naprej i potem hodite za mano, kamor koli pojdem!“

Pozabil je bil povedati jim, s katero nogo imajo začeti stopati. Velel je: jeden — i vsi so začeli korakati kakor narobe, jeden z desno, drugi z levo nogo.

„E hvala, dobro!“ vzklikol je potolaženi kapetan. „Vidite, tako se vežba vojska v Evropi! Toraj: jeden, dva! — jeden, dva! a potem za mano naprej.“

Šel je pred sotnino, sotnina za njim, vsak mož stopal je z drugo nogo; vse je govorilo, vse pušilo. Za nekoliko časa zapazil kapetan, da se je vrsta sotnine promeniła v krivudasto krivko. „Izpravite se, uravnajte se!“ rekel je flegmatički kapetan, i ravna vrsta je bila zopet cela. „E hvala, dobro izvrstno!“ hvalil je kapetan. Sotnina je bila izvežbana.

Lukavečki.

potreba kako novo cesto delati. Kaj tacega se je lotil občinski zastop šebreljenski—to je izdelavanja nove ceste, katera bo vezala občino se skladovno cesto ob Idrijci. Uže pred 10 leti so mislili občinski možje na to delo; a večina občinarjev se je tej nameri strastno upirala, bodi da se je ljudstvo balo velikih stroškov in težavnega dela, bodi da se ni bilo skoro mogoče zediniti zaradi črte, po kateri bi se cesta naredila. Pri občinskih volitvah so dvakrat zaporedoma zmagali nasprotniki, vsled česar se je delo za celih 6 let zavleklo. Še le predlanskem se je zopet posrečilo za cesto vnetim možem splezati do časti občinskih zastopnikov in doseči v zboru izdatno večino. In koj so se začeli z vso odločnostjo potezati za svoj stari ideal, kateri je tudi močno podporo našel pri viših oblastnijah. Dokaz temu je, da je presv. cesar dovolil za potrebni most čez Idrijco 500 gl., vis. deželni zbor menda 300 gl. nekoliko pa cestni odbor, tako da imajo zdaj za most uže zagotovljenih 1000 gld.—Ker pa to ne zadostuje, naložilo je starešinstvo za tek. leto doklado po 500/0 na neposrednje davke in sicer v delu ali robotah, kdor bi jih hotel opravljati, ali pa v denarju, ako bi se kedo dela branil. S tem sklepom je obč. zbor zopet razdražil nasprotnike, —a kaj pomaga; ko se je uže toliko doseglo, treba da tudi občinarji kaj žrtvujejo. Res je sicer, da je občina tako razdeljena, da je občina tako razdeljena, da nekaterim cesta ne more koristiti; a vsem ni mogoče vstreči, in za to je potrebna vzajemnost, da se kaj dožene. Danes meni, jutri tebi; v lepem miru naj drug drugemu pomaga, pa pojde vse gladko naprej;—tudi pri takih začetjih velja namreč „sloga jači.“

Ker sem uže pri cesti, naj omenim, da delo na skladovni cesti proti Idrijci precej kesno napreduje. Glavna krivda tiči pač v strašno neugodnem vremenu, nekoliko pa tudi v tem, da ljudje niso preveč vneti za ceste, češ, da prizadevajo silne stroške in da je po njih vendar mnogo slabega v deželo prišlo. Iz svojega stališča imajo kolikor toliko prav.

Pust ni vzbudil v naših gorah posebne živahnosti, ni ob čem, ker je pri nas preobilno denarnega pomanjkanja. Nekateri so sicer odšli v Bosno, da bi si kaj cvenka prisluzili, a vrnili so se večinoma s praznimi žepi; tedaj doma nič in v Bosni tudi nič.

Pri vsem tem pa ni prešlo ljudem veselje do ženitve; ženinov imamo mnogo mladih in starih, ali skoro vsakemu kaj nagaja. Zgodi se, da je uže vse pripravljeno za poroko, pa pride nemadoma kaj vmes in vse zruši—za nekoliko časa. Do zdaj je bila navada, da če je bil ženin, ali če je bila nevesta kake tri mesece zvanaj krstne fare—ni trebalo iz dotične fare nič drugega prinesiti, kot krstno pismo in vse je bilo v redu, naj je bil dotičnik polnoleten ali ne. Letos pa se morajo maloletni vsled neke nove naredbe tudi v rojstni fari oklicavati, kar je spravilo nekatere v situu zadrege, posebno ker so to naredbo prepozno zvedeli. Želeti bi bilo, da bi se o takih važnih novostih ljudstvo podučilo, da si vsak, kedor misli na ženitev, vse o pravem času preskrbi in si tako prihrani nepotrebna pota, nadležnosti in stroške, katerih je uže tako obilno; kaj bi rékel, nekateri zaženijo toliko, da jim potem ne ostaja za življenje. *)

Vreme imamo te dni tako krasno, da uže davno ne pomnimo tacega; sneg je skoro ves skopnel, in solnce nas kaj prijazno ogreva. Da bi pač še dolgo tako ostalo! **)

Iz Ljubljane, 2. febr. (Izv. dop.) (Nekaj o Preširnu. — O zabavi in ljub. čitalnici.) Verlo znamenit i važen dan je, dragi čitatelji, za naš narod, dan, ko bodete prejeli to številko „Soče!“ Kedo tudi le na pol izobražen ne ve, da smo imeli pred toliko leti še živega pesnika dr. Preširna? Kedo se ne spominja, da je ta slavni pesnik leta 1849 i sicer ravno danes trideset let t. j. 8. svečana zapustil ta bore svet, dolino solz? Danes bi morali Slovenci praznovati tridesetletnico po njegovej smerti. A praznujmo jo le v duhu!

Marsikaterega bode, mislim, zanimalo izvedeti, kak je bil njegov mertvaški list, koji je razglasil težki udarec slovenskemu narodu. Našel sem ga po naključju nekje pred nekoliko tedni i prepisal od besede do besede; glasi se:

„Slovenskimu društvu v Ljubljani je dal gospod vodja narodske straže v Krajuji žalostni prigodek na znanje, da je naš slavni pesnik gospod

FRANCE PREŠERIN,

dohtar pravice in c. kr. pravdosrednik v Krajuji, 8. dan tega mesca ob osmih dopoldne po dolgi bolezn i in previden s smertnimi zakramenti umerl.

Pogreb bo v saboto, 10. dan tega mesca, ob desetih dopoldne.

Slavnimu možu poslednjo čast skazati, povabi slovensko društvo in znanec rajčuga, vse ude slovenskega društva, in sploh vse domoročce, naj pridejo v saboto v Krajuj k pogrebu.

V Ljubljani 8. dan svečana 1849.

*) Ti taki bi sploh bolje storili, da bi se ne ženili.
**) Pri nas v Gorici pa se nemamo kaj ponašati z vremenom; če ne dežuje, pa m'ni, to je skoro dan za dnevom, Op. ured.

List je iz navadnega belega papirja i černo obrobjen; zgoraj je naslikan grob, ob njegovih straneh stojite dve žalujoči podobi, čez koji so pripognene vitke vejice žalujkine!

O tej priliki hočem še nekaj opomniti, vzlasti onim posebne važnosti, koji se radi pečajo z njegovim životopisom i z njegovimi pesniškimi proizvodi. Tu živi gospa F., koja je v svojej mladosti Preširna verlo dobro poznala; hodil je kosit v gostilno, koja so imeli njeni sorodnici. Preje se je imenovala gospicom Č., i tej bil je naš doktor „fig“ tako prijazen, tako rad jo je imel, da jej je večkrat prinesel kako pesen napisano seveda o ljubezni i marsikatero jutro podal jej mimogredé skozi okno šopič raznih cvetk; enkrat podaril jej je bil celo zbirko svojih pesnij napisanih i lično vezano. Najbolj zanimivo je, kar mi je pripovedovala omenjena gospa, da onih pesnij je prav malo natisnjenih. Gospa ne ve, kam so se razgubili oni pesniški umotvori, koje je imela; posojevala je je, nepoznavši tedaj še velike vrednosti onih lističev, i tako so se razperšili na vse vetrove, da nij sledu več o njih! Iz teh čertic se lahko spozna, da je Preširen še mnogo več pesni spisal, nego jih je sam objavil, kar pa nij nič novega za nas. Bog ve, kaj so po njegovej smrti vse požgali i uničili!

Da Vam tudi nekaj novega pišem: nocoj bode „beseda“ i velik ples v tukajšnji čitalnici. Čitajte to novico bodete si mislili: zakaj nij dopisnik počakal do drugega dne, da bi nam naznanil, kaka je bila „beseda“, kak je bil ples. Motite se, ako tako mislite! Če Vam danes ne pišem, potem ne bodete imeli dopisa za ta teden; saj ne vem, če bodem jutri zdrav? mogoče, da bodem metežen! Pitam Vas, gospod urednik, ali more človek s težko glavo, trudnimi nogami, zaspanimi, kermežljivimi očmi še kaj pisati? Odgovora ne pričakujem, znan mi je že!

A tudi drugi razlog me napoti, da Vam uže danes anticipando poročam o veselici: beseda bila je izverstna, dobro obiskana, vzlasti nježnega i krasnega spola obilo v izbranih toaletah (kajti potem je ples), vsa dvorana polna močnega aromatičnega duha raznih parfumov, orijentalnega rožnega olja i družih mazil; vse točke sporeda izveršile so se v občno zadovoljstvo odličnega občinstva: sodelujoče gospice i gospodje skazale i skazali so se prave umetnice i umetnici, koji razumejo svojo nalogo rešiti, kakor se spodobi! Ples po besedi, da plesa ne smem pozabiti, one mične zabave, koja privabi navadno-tudi naše najhujše nasprotnike i uljudne protivnike politične v naš tabor — v zabavo; ples, to je dar božji, brez katerega nij mogoče živeti naše petoserbuej mladini, koja ti rajše zataji Boga i vse svetnice v vsch devetih nebesih, nego bi izostala od tolike radosti obetajočega dersanja i pohajkovanja i šepetanja s prekrasno „precar-tano“ ročko pod pazduho! Ples je trajal do — ne vem kedaj (ker se ga nijsem i ne bodem udeležil). — Bi li mogla i smela biti moja sodba drugačna o nocojšnjem zabavi? Nikakor! Hvaliti moramo i kaditi, bodisi hvale i kadenja vredno, ali ne. Graje, prave, poštene graje, kjer je je neobhodno potreba, Slovenci ne poznamo: peskom si prašimo oči, da ne vidimo čisto. Le dvoje poznamo: do oblakov povzdigovati i — v blato poteptati i polomiti popolnoma kosti, rebra i črepinjo onemu, koji se je (če tudi le nekoliko) pregrešil, i sicer v takej meri, da dotični še nekoliko taplja, lazi i životari, kakor muha v poznojesenskem mrazu, a potem izgine z obzorja slovenskega i nihče ne upraša več po njem! Ako je kje potreba graje, pravimo: — rajše molčimo!

S. D.

Politični pregled.

Z DUNAJA. V zadnji seji poslanske zbornice dne 4. t. m. so bili samo malo pomenljivi predmeti na dnevnem redu. A zbor se nij spustil v razpravo, ampak je odložil zborovanje tako dolgo, dokler ne bo imenovano novo ministarstvo. Po tem takem je vsak dan pričakovati, da objavi uradni dunajski list imena novih ministrov, kateri ostanejo skoro gotovo le začasno na državnem krmilu, dokler bode namreč po končani sedanji sesiji razpuščen državni zbor. Mej kandidati za ministarsko predsedstvo je splavalo zadnje dni na površje ime tirolskega dež. namestnika, grofa Taaffe-ja, katerega je nekda cesar na Dunaj poklical v namen, da sestavi novo ministarstvo. Tudi namestnika Possinger in Widmann sta na Dunaj poklicana, da vstopita v novo ministarstvo, v katerem vtegne pl. Plesner finance prevzeti.

Gospoška zbornica se ni dolgo mudila z berlinsko pogodbo; rešila jo je v eni sami seji, sprejemši jo brez debate.

Po šlezvik-holštajnskejski vojski in po vojski s Prusijo l. 1866 je Avstrija v V. poglaviji tako zvanega praškega miru prihranila si pravi-

co, poteguiti se za Dance v severnem Šlezviku, da se od Nemčije odtržejo in k Danskej pridružijo. Zdaj javljajo uradni listi berlinski, dunajski in danski, da se je Avstrija tej pravici odpovedala. Da bi je rajše nikdar iskala ne bila!

Močno se govori in posebno zagovarjajo to merodajni vojaški listi, da zasede naša armada v prihodnji pomladi Novipazar in da se vtegne potem še dalje pomakniti proti Solunu. Ako ne bi Rusija temu nasprotovala, pravijo, da tudi Avstrija ne bo ugovarjala združenji vzhodnje Rumelije z Bolgarijo. — Vse te namere pa so strašno neusečne našim ustavovnim listom in tudi naši domači turkofili si grizejo ustnice, kedar o njih kaj slišijo ali beró. In zakaj neki? Mari ker bi ne bilo tako razširjenje avstrijskih mej v interesu Avstrije? Kaj še! Prvi škilijo proti Berlinu, drugi proti Rimu, oboji pa vedó, da Avstrija naslonjena na svojo naravno večino, na Slovane združene z drugimi zvestimi državnimi elementi — je nerazrušljiva. Vse, karkoli bi vtegnilo pospeševati razvoj Slovanstva v državi, jim je zoperno, zoper vse to kujejo vsak dan novo orožje — in kakor smo uže enkrat omenili, vzeli so si celo astrahansko kugo za zaveznico.

Beremo v navadno dobro podučenih listih, da pridejo na spomlad vsi vojaki iz Bosne in Hercegovine domov in da se nadomestijo s praško, pelzensko in terezijepoljsko garnizijo. Taka naredba je gotovo pravična, ker je sedanja armada zadosta muk in težav pretrpela, ter zasluzila poštenega počitka.

IZ LJUBLJANE. Meseca marnija bodo v Ljubljani nove mestne volitve, — kmalo potem pridejo na vrsto veliko važnejše državne volitve. — Če ne popusti nova vlada navadnega pritiskavanja na uradnike in penzioniste, ni pričakovati, da bi zmagala drugačna večina pri mestnih volitvah; pri vsem tem pa bilo prav, da bi se narodni krogi v središču Slovenije o pravem času začeli pripravljati na zanimiv volitveni boj; saj pokazati je treba, na kateri strani stoji ljudstvo. — Pri volitvah za državni zbor je skoro gotovo, da pridobi narodna stran nekoliko sedežev, in sicer čim pravičnejša bo vlada, tem ugodnejši bo uspeh volitve. — Glasoviti c. kr. okraj. glavar vitez Vesteneck se je odpovedal deželnemu poslanstvu. Morda kaj sluti.

V ZAGREBU je mestni zastop soglasno izvolil za domovino mnogo zasluženega Matija Mrazoviča za gradskega načelnika, ali po naše za mestnega župana. Celo mesto pozdravlja to volitev z navdušeno radostjo.

ZA BOSNO in Hercegovino je izdelal generalni štab načrt za veliko cestno mrežo; po njem namerava vlada napraviti 7 glavnih in mnogo postranskih cest. Najprej se v najem izroči izdelavanje ceste od Banjaluke do Travnika, katero delo je proračunjeno na 3 milijone goldinarjev. Bosenska deželna vlada namesti šest deželnih inženirjev.

IZ BOLGARIJE se poroča da je tam javno menjenje jako vneto za združenje z vzhod. Rumelijo in da pride tak nasvet tudi na dnevni red velike narodne skupščine v Ternovem, katera je uže zopet odložena do 22. febr. Bolgari hočejo to doseči, kar so o svojem času sklenili Rumuni v Jasih in v Bukareštu in po tem tudi dognali.

IZ CARIGRADA pišejo, da Sultan boleha. Porta je zaradi varčnosti (po sili) sklenila armadno stanje izdatno znižati in vojno brodovje razorožiti. — Uradne arhive in blagajnice so prenesli iz Podgorice v Skader.

FRANCOSKO. Kakor smo uže zadnjič poročali, odpovedal se je general Mac-Mahon predsedništvu francoske republike rajše, nego bi bil podpisal dekrete, s katerimi so se od službe odstavili nekateri republikani neprijazni generali. To je bila namreč za-nj ugodna prilika, da se je dostojno umaknil dostojanstvu, iz katerega bi ga bila sicer pri prihodnji volitvi izbacnila velika večina francoskega parlamenta. Mož se je bil dal sicer pridobiti republikancem, pa ni mogel

nikdar popolnoma zatajiti monarhista; tako ni bil ne to ne uno in se je slednjič vsem zameril. — Njegov naslednik Francois Paul Jules Grevy je zmeren republikanec. Od leta 1848 naprej se je mnogo deležil javnega življenja in je bil vedno dosleden v svojih principih. Leta 1871 je bil izvoljen za predsednika narodne zbornice in uže ko je Thiers umerl, zaznamovalo ga je ljudstvo kot njegovega naslednika. Leta 1873 odpovedal se je predsedništvu in dasi je bil iznova voljen, ni hotel sprejeti častne službe, s katero je zvezana letna plača 60.000 gld., ker je le mala večina za-nj glašovala. L. 1876 ga je pa zbornica s 462 glasi zoper samo 6 glasov zopet za svojega predsednika izvolila — in zdaj je dospel do najviše stopinje; na njegovo mesto v zbornici je pa prišel odločni republikanec Gambetta. Tudi ministarstvo se je spremenilo. Novemu ministarstvu je predsednik oni Waddington, kateri se je kot francoski pooblaščenec deležil berlinskega kongresa.

Domače stvari.

Imenovanje. Trgovsko ministarstvo je potrdilo volitev Viljema viteza Ritter-Zahony za predsednika in Andreja Pauletig-a pl. Vialpino za predsednika trgovske in obrtnijske zbornice goriske za leto 1879.

Pravosodno ministarstvo je premetilo sodnijskoga pristava Alojzija Dell'Ara vsled njegove prošnje iz Pazina k okrajni sodnji v Ajdovščino, pa da bo služboval pri c. k. okrajni sodnji v Gorici. — Sodnijski pristav dr. France Oblak je premeščen iz Buj v Pazin.

Kmetijsko ministarstvo je imenovalo c. k. gozd. pristava, Antona Rozsipa a-l-a v Trstu za gozd. komisarja v Tolminu.

Lažiagent. — Po Goriskem se klati nekov Mlekuž, mlad človek, če se ne motimo, z Dovoškega doma, ki se krivo izdaje za agenta zavarovalne banke Slavije in koder more kaj opehari. V ta namen trisi na desno in na levo nenaročene pozdrave večinoma znanih rodoljubov iz Ljubljane in od drugod, pripoveduje na drobno, kako se temu ali onemu godi, ve marsikaj zanimivega iz narodnih in drugih krogov pripovedovati in pričakuje vedno denara od te ali one strani. Povsod se kaj prikupljivo vede in če te — ki ti je enkrat vse pozdrave in še marsikaj drugega sporočil — z rahlo besedo praša, da mu posodiš par rajžev, pa samo do jutri, ker do tačas mu prav zanesljivo dojde pričakovani denar, si uže tako zapleten, da mu jih ne moreš več odreči. Se ve, da se naslednji dan zastoj oziraš po ljubeznjivem dolžniku. Bog ve, kod uže zopet raznaša ljubljanske pozdrave? Našemu prijatelju je celó „plaid“ izmuznil in se vrh tega še na kosilo povabil. — Ali ni to premeten tiček, kateri še mnogo obeta? — Kakor smo pozvedeli, je bil nadepolni Mlekuž zares nekda v službi banke Slavije, pa so se o pravem času spoznali mladega pošternjaka, in ga s primerim javnim spričevalom v „Slov. Naroda“ priporočili slavni občinstvu.

Vertobjanska čitalnica napravi dne 16. tek meseca besedo s plesom v Lasičevi dvorani. Program priobčimo prihodnjič.

Nov čin italijančičev. „Presse“ je znala te dni zopet nekaj povedati od obče znanih junakov „Irredente.“ A kakor vsakrat, pokazali so se tudi sedaj „korenine prave.“ — Došlo je namreč v zadnjem času terzaškim gospém mnogo brezimnih pisém, v kojih jim tista skrivna oblast prepoveduje vojaško godbo paslušati, češ, naj se ravna po uzornem izgledu onih dam „domorodkinj,“ ki niso hotele v Benedkah godbe paslušati, dokler je naš vojak ondi „geraus“ klical. Pa to še ni dovolj, da vedó sedaj, kaj jim je storiti — po prestopu zapovedi, sledi določena kazen — temu vedó tudi, kaj jih čaka, ako se ne bodo ravnale po pravilu. To je, zopet petarda; a sedaj z dinamitom napolnjena. No, kaj nam je še treba k temu reči? Petje je dovolj glasno in ptiča je lahko spoznati. A dostavimo vendar, da to ni nikdo drugi, kakor oni pobalini, ki so uže pozabili, da so prišli lačni v Terst prodajati škatlje, merit platno, trak na vatle.“

Ples požarne straže v Kanalu. Marsikateroga kanalskega plesa smo se uže vdeležili, a smelo moramo trditi, da plesna veselica požarne straže 26 p. m. je vse prejšnje prekosila. Dal za sedanje čase bila je še „prehobel.“ Po dokončanem sprevedu po trgu z godbo in gnsilci spremila nás je kviščanska narodna banda na plesišče. Naši gnsilci jako okusno opravljani v čedni primerih uniformi, postavili so se vojaško na stražo pred vhodom, ter skrbeli so za naj lepši red. — Segalova dvorana je bila v polni paradi, okinčana z narodnimi zastavami, raznimi venci i društvenimi grbi. Odlična gospoda v polnem številu po-

Izgled domačega ljudstva podajala je obiskovalcu harmonično celoto — demokratičen vtis, in krasni kotiljonski in plesni redovi kinčali so prsa mladine in starine. Kar nas je še posebno veselilo, bilo je lepo vbrano petje slavnih kanalskih slavcev: pri skupni večerji, — pri kateri so za točno postrežbo zraven gostilničarja tudi gasilci skrbeli, kar je pri takih prilikah vse hvale vredno.

Da je naša požarna straža pri narodnih veseljih od glavarja do zadnjega gasilca popolnoma na pravem mestu, je dokazana stvar; želimo le, da bi se obnašala enako možko pri kakej požarni nesreči, katere nas sicer varuj Bog in sv. Florijan.

„Slavjanka“, mazurka, uglasbil r. Srečko Carli in za glasovir uredil Anton Hribar — je prišla ravnokar v čednem kamnostisku na svitlo in se dobiva pri g. Hribarju v Gorici po 20 kr. vsak iztis. Kdor pozna prelepi mešani zbor „Jaz nisem Taljanka“ — se bo gotovo rad naročil na „Slavjanko“. — Tudi „Slovenka“, katero je uglasbil g. Anton Hribar za mešan zbor ali za glasovir — dobiva se pri gospodu skladatelju po znižani ceni 20 kr., dokler je še kaj iztisov.

Bovška čitalnica napravi besedo s plesom v nedeljo 9. t. m. in ne, kakor smo v zadnji številki napačno poročali, 8.

Narodna čitalnica na Brežini priredi v spomin prvega slovenskega pesnika Val. Vodnika svečano besedo dué 9. februarja 1879 v svojih prostorih. Spored: 1. „Ilijada oživljena“, zbor; 2. Mazurka Favorite, čveteroročno sviranje na glasoviru; 3. Pevec buditelj, za Vodnikov god, deklamacija; 4. „Pri zibelci“, samospjev s spremljevanjem na glasoviru; 5. Slavnostni govor. 6. „Morje adrijsko“, zbor. 7. O Vodnikovem življenju in delovanju, govor; 8. „Oj Banovci“, zbor; 9. Neiztrohjeno srce, deklamacija; 10. „Rožica“, čveterospjev; 11. Soča quadrille, sviranje na glasoviru; 12. „Šta čutiš“, zbor; 13. „Pozdrav“, čveterospjev; 14. Graučar, deklamacija; 15. „U boj“, zbor; 16. Občna domača zabava. — K tej besedi vse narodnjake naj uljudneje vabi odbor.

Pri naši ces. kralj. okrožni sodnji razpisana je služba c. kr. državnega pravdnika namestnika. Za to službo zahteva se poleg znanja nemškega in italijanskega jezika tudi popolno znanje slovenskega jezika v besedi i peresu. — Morda dobomo vendarle slovenske porote?

Razne vesti.

Narodni jezik v isterskih šolah. Kakor vrla „Naša Slova“ p.še, odločilo je slavno zastopstvo županije kaufanarske na govor okrajnega glavarja i domačega župana v zadnji seji jednodušno, da učevni jezik v šoli Sela rovinjskega (Trebinjskega) i Kaufanaru ima biti od sedaj naprej hrvaški. Živelo tako županijsko zastopstvo, v katero naj bi se v gledalo marsikako zastopstvo slovenskih županij!

Veliko zanesljivost na vedo. Znano je uže morda, da se zamore raztopljen svinec z golo roko zajeti brez poškodovanja. Komur bi stvar še nova bila, mu jo ob kratkem povem. — Da se roka pri tem ne opeče, brani jo voden sopar, ki neprenehoma iz kožnih luknic puhti; a se ve da le hipce časa. Zato se mora zajeti z največo hitrostjo. Poskus je vendar precej derzen, toda resničen. Prepričan se je sam Waleški princ, ko je neko tovarno ogledoval. Spremljal ga je Lyon Playfair, imeniten doktor kemije. Ko gresta mimo velikega kotla, v katerem se je svinec topil, pravi doktor: „Velicanstvo, bi mi zajeli svinca iz kotla? Oni vpraša na to učenjaka, ali se šali. „Nikakor ne.“ mu odgovori doktor. Na to segne princ dvakrat zaporedoma v kotel ter prinese vsakrat polno pest vrelega svinca iz njega.

Lzurjen pešec. Na Angležkem je stavil neki Weston, da bode v 1000 urah 2000 milj angleških prehodil. Mej potjo bode pa še na petnajstih krajih javno predeval. — Taka vstrajnost se vsem čudna dvzdeva in ljudstvo ugiblje, da mož gredé spi in v spanji samo o hoji sanja. Prišel je pa uže od onega časa, v kojem je bil stavil, sedem sto milj daleč.

Novo narodno gledališče v Pragi bode kmalu dodelano. Za dunajskim opernim gledališčem bode to gledališče najlepše v našem cesarstvu. Veliko bo tako, da bode 2200 oseb prostora imelo v njem. Do sedaj je za napravo njegovo v vsem potrošeno 1 milijon in 130.537 gold. 40 kr.

Vladni časnik, ki izhaja v Sarajevu pod imenom „Bosansko-hercegovačke novine“, pričel se je tiskati poleg latinice tudi s cirilico. Ko se je tiskal samo v latinici, bili so ondašnji Turki zadovoljni, ker v latinskih pismenkah niso videli razžaljenja verske ravnopravnosti. Sedaj pa se Mohamedanci dogovarjajo, da pošljejo prošnjo do našega cesarja, naj veleva, da se vladni list tiska tudi s turškimi pismenkami (jazijami) in v turškem jeziku, češ, da to

zahteva verska ravnopravnost. Poleg tega nameravajo sedaj tudi židovi (judje) prositi, da z njihovimi pismenkami in v njihovem jeziku se tiska navedeni vladni časnik. Tedaj tudi Turke navdaja klic po ravnopravnosti!

Poslanica.*)

Naša tovarna slovi uže stoletja; ni tedaj potreba da se nje vošeni izdelki še posebej priporočajo. Ti izdelki — odlična Beneška posebnost — so po vsem svetu znani, zato dobivamo od vseh strani in tudi iz najdaljših krajev neprenehoma naročila na vozek, posebno za rabo katoliških misijonov. Glavne cerkve v Rimu, ki so se nekoliko časa plašno branile našega voska, priskrbujejo se zdaj najrajše ž njim, — pa se s tem nikakor ne pregrešijo zoper liturgična pravila. Zato je golo obrekovanje, kar raznašajo nekateri drugi fabrikanti o naših izdelkih ter izvira iz zavidnosti, ker ne morejo našemu blagu konkurencije delati. Oni ne poznajo novih znajdeb, po katerih se izdelujejo voščene stvari in zato primerjajo naše sveče takim izdelkom, kateri, da jih lahko po ceni prodajejo, so le na videz voščeni, v istini pa neso nikdar videli voska.

Vse svetovne razstave t. j. v Parizu l. 1855. in 1867, v Londonu 1862, na Dunaji l. 1873, v Filadelfiji 1876 in zadnja v Parizu l. 1878 so spoznale, da presegajo naši voščeni izdelki vse druge in so nam tedaj podelila naj viša odlikovanja, ki so bila za voščeno blago odmenjena.

Pozivljamo torej vsa častljiva cerkvena oskrbništa, naj se nikar ne dajo po privatnem in javnem grdenju našega blaga, ki jim prihaja od naših obrekovalcev, prevariti; saj jih vestno zagotovljamo, da je naš vosek popolnoma čist vsakega primeska, kateri bi ga po liturgičnih pravilih nesposobnega delal za cerkveno rabo.

Čast. cerkve, ki si bodo naročevale naših sveč, se lahko prepričajo resnice našega zagotovila, ter bodo imele v ekonomičnem oziru večjo korist, nego jim jo zamorejo ponuditi voščeni izdelki manj znanih tovarnic.

Gius. Reali ed erede Gavazz.

Ta izjava bo, kakor se trdno nadejam, zadostovala, da mi tudi zanaprej zagotovi naročbe čast. cerkva, v kateri namen se uljudno priporoča

Giacomo Palla

edini založnik v Avstriji tovarnice gg. Gius. Reali ed erede Gavazzi v Benetkah.

*) Uredništvo ni odgovorno ni za obliko ni za zadržaj.

Razpis nadučiteljske službe

v Dolini z letnimi 500 gl., 90 gl. opravilne dokl. in za stanovanje določene odškodnine.

Prosilci naj določijo prošnje s potrebnimi izkazi po predstavljenih oblastnijah podpisaneu okr. šol. svetu najdalje do 20. febr. 1879.

C. K. OKR. ŠOLSKI SVET V KOPRU
dne 18. jan. 1879.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà) ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne 10. marcija 1879 začela javna dražba (kant) nerešenih zastav IV. četrt leta 1877 t. j. tiste, ki so bile zastavljene meseca oktobra, novembra in decembra 1877.

V Gorici 6. februarja 1879.

Ravnatelj: D. Lovisoni.

Oznanilo.

Prav prostorna, za štacuno ali drugo obrtnijo primerna hiša z vrtom v Šempasu se daje pod prav ugodnimi pogoji v najem.

Več o tem se izve pri uredništvu.

Koristno naznanilo

prečast. duhovščini.

Tovarna za izdelovanje voščenih sveč lastnina Alojzija Bader-ja v Gorici, ki je bila odlikovana s sreberno svetinjo pri razstavah v Gorici leta 1854. in v Trstu leta 1871., ravno tako s častnim diplomom pri svetovni razstavi v Monakovem l. 1855., v Parizu l. 1855. in na Dunaji l. 1873, z bronteno svetinjo na zadnji svetovni razstavi v Parizu l. 1878, priporoča svoje sveče iz čistega voska od čebel, katere lepo, mirno in počasi gorijo in prav nič ne kapajo, se ne kidajo in ne onečedijo altarja.

Cena jim je gl. 2.68 K.o sveče iz čistega voska od čebel I. vrste, katere priporočam visokočastiti duhovščini; gl. 2.33 K.o od II. vrste.

Priporoča tudi svoje sveče, ki se imenujejo voščene (zmes, Kunstwachs), katere so prav enake onim iz Beneške fabrike in kojih zaloga je v Korminu.

Take sveče ki se v Korminu prodajajo za voščene in plačujejo po gl. 2.40 prodaje podpisani po gl. 1.90 K.o.

Alojzij Bader.

Zalogo mojih sveč ima tudi Štefan Kralj bandar v Kanalu, Janez Sorč štacunar v Boveu, Janez Goljevšček novi štacunar v Sežani.

Plačuje se ob koncu leta, ali pa 5 kr. odbitka pri kilo, ako se precej plača.

Wir empfehlen geschäftl. als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel, Wagendecken (Plachen), Bettmatten, Zelstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2, 5.

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

„Solide Firmen als Vertreter erwünscht.“

Zastonj

si prizadeva vsakdo, našemu blagu in našim cenam konkurencijo delati; mi smo vendar edini in nikdo nas ni na tem polji dosegel; najmanjša naročitev za poskušnjo zadostuje vsakemu, ki se hoče prepričati, kako vsestransko in po ceni lahko vsakemu vstrezamo.

DOLOČENE CENE:

100 vizitnih listkov 50, 80 kr. 1 gl. 50 kr.	1000 pol najfinejšega papirja za pisma v četverki s tiskano firmo gl. 6, 7, 8.
100 pol papirja za pisma v osmerki s kuverti vred s kakoršnim koli imenom gl. 1.20, gl. 1.50,	1000 pol detto v osmerki gl. 4, 5, 6.
1 kaseta angležk. papirja za pisma s kuverti vred in s kakoršnim koli monogramom gl. 1.50, 2, 3, 6.	1000 kuvertov s tiskano firmo gl. 2.50. najboljših gl. 2.80.
1000 pečatnih mark gl. 2, 3, 3.50.	1000 računov v četverki gl. 7
	1000 osmerki gl. 5
	1000 pošiljavnih listov „4

Kdor se skupaj za 10 gl. naroči, dobi primerno ceneje. Tiskovine vsake baže se dobivajo naglo in po ceni. Zaloga vsakovrstnega papirja za poštno in uradno rabo, za risanje in zaboje.

Španjski vosk, odpisne knjige, črnilo, jeklena peresa, peresniki, svinčniki, pisala, pisne garniture itd. po najnižih tvorilnih cenah.

Da prihranimo našim častitim p. n. naročnikom nepotrebne pisarije in poštno stroške, priskrbujemo kakoršno si bode stvar naglo in ne da bi si vračunili kako provizijo.

Kdor naroči za vsaj 10 gl. — dobi zastonj eleganten comptoir-koledar za leto 1879.

Na deželo se pošilja blago samo proti predplači ali poštnem povzetju.

Central-Depot für Papier, Schreib-Requisiten et Drucksorten Wien III. Diesslergasse 10.